

- ³³Ranga:—He kuri na Te Maropounamu nana nei te waiata nei.
³⁴Hau:—Ko Hauauru, he rangatira nui no Ngati-Maniapoto. E kiia ana nana a Tupoki i patu.
³⁵Oro:—He taurekareka na Te Maropounamu.
³⁶Tui:—He rangatira no Ngati-Maniapoto.
³⁷Maene:—He taurekareka na Te Maropounamu.
³⁸Kahutuaitini:—He rangatira no Ngati-Rereahu, no Ngati-Maniapoto. Kaore tenei wahi i te M.197, engari kei te J.2/52 me te T.C.349.

150:—HE TANGI MO TE PAREKURA I TATARAIMAKA. No Taranaki.

Na S. Percy-Smith i whakamarama.

He pa nui a Tataraimaka no Taranaki kei te takutai, kei runga mai o Niu Paremata, kei waenganui i nga ngutuawa o Kati-kara, o Pito-one. Na Te Puoho, o Ngati-Tama, i whakataka te ope a Tuwhare, o Ngapuhi, a Murupaenga o Ngati-Whatua, a Te Rauparaha o Ngati-Toa. Hei tuarua mai tenei mo Murupaenga ki Taranaki, hei tuatahi mo Tuwhare. Ko te Puoho take ki a Taranaki ko te patunga a Puke-toretore (no Taranaki) i tona tuahine i a Te Kiri-kakara. Ka eke mai hoki a te Ati-awa, ka piri kite taua, ka whakaekea a Tatarai-maka. E ki ana a Percy-Smith no te tau, 1818. Kua tae te rongo o te pu ki Taranaki i mua atu, ka waiho e te wahine hei whakatoi; engari na te pu i horo ai a Tatarai-maka. Ko te Ati-awa ki te tohu i nga rangatira o te pa ki a Ngapuhi, ko era hei pupuhi. Ka hinga i kona te mahi a te rangatira, a Wetennga-pito, a Parehe, a Pare-tu-terangi, a Tiotio.

(Ref.: M.242, T.C.287.)

E paki ra, te paki! o Autahi!²
 Hei roto au hei taku whare
 Rohi³ atu ai ki te iwi, ka kopa
 Ki te ana o Rangitotohu.⁴
 E whanake⁵ ana kia takitahi,
 E uru wewehi ana.
 Ka tu te whakapipi
 Ki te puke ki Tatarai-maka.⁶
 Kei te karanga ake aku huinga
 I te whatitoka, hei tomokanga
 Mo Murupaenga whakatore ope.
 Nana te tipa⁸ ki te pikitanga i Tuhimata,⁹
 I maroke kau atu ai i konei.

¹Te paki o Autahi:—Mo te rangi ataahua. He pena i te 'paki o Hewa' 'te paki o Ruhi,' 'te paki o Rangi.' (W.D5).

²Autahi:—He whetu, ko Atutahi; ko *Canopus* ki te pakeha. Etahi ingoa o taua whetu ko Kauanga, ko Paepaepoto.

³Rohi atu ai:—Tangi atu ai. Ki te T.C.287 'koki atu ai.' Ko te 'koki' he waiata, he tangi i te atapo.

⁴Rangitotohu:—Kei te ngaro tenei.

⁵E whanake ana, etc.:—Ki te M.242 me te T.C. 287 he penei:—
 'E whanake ana kia takitaki
 E uru, e wehi ana.'